

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 18807/2022
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца „Петрол“ доо, Друштво за трговину нафтом и нафтним дериватима из Београда, против туженог АА из ..., кога заступа Радослав Маринковић, адвокат из ... ради дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1927/22 од 02.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1927/22 од 02.06.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1105/17 од 15.12.2021. године, првим ставом изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да на име дуга тужиоцу исплати износ од 7.745.625,00 динара. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев преко износа досуђеног првим ставом изреке до тражених 7.750.000,00 динара, односно за износ од још 4.375,00 динара. Трећим ставом изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 285.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1927/22 од 02.06.2022. године, првим ставом изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Вишег суда у Београду П 1105/17 од 15.12.2021. године у првом ставу изреке којим је тужени обавезан да тужиоцу исплати износ од 7.349.000,00 динара и у трећем ставу изреке. Другим ставом изреке првостепена пресуда је преиначена у делу првог става изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено обавезивање туженог да тужиоцу исплати износ од 396.625,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП и због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију туженог.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 са изменама и допунама), Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није разлог због кога се ревизија може изјавити сходно члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је од 13.05.2013. године био оснивач и једини члан Привредног друштва „Bellanovia“ доо Београд – Рушањ, са седиштем у ... улици ... број .., које је имало матични број ... и бавило се претежно производњом нафтних деривата. Приликом регистрације оснивачки улог овог правног лица чинила су новчана средства од 25.000,00 динара, а од 30.07.2013. године и неновчани улог вредан 1.500.000,00 динара – стан број .., површине 40м² и локал број .., површине 40м², саграђни на кп.бр. .., .., .. и .. КО ..., на адреси Београд, ... број .., стечени уговорима о купопродаји Ов.бр. 108070/13 од 11.06.2013. године и Ов. 142160/13 од 30.07.2013. године. Описану стамбену јединицу „Bellanovia“ ад је за цену од 62.500 евра отуђила мајци туженог ББ из ..., уговором о купопродаји Ов.171010/13 од 18.09.2013. године, који је у име продавца потписао тужени, као његов законски заступник. После отуђења описане непокретности тужени је уговором о уступању оснивачког улога Ов. 188821/13 од 16.10.2013. године своја оснивачка права у привредном друштву „Bellanovia“ ад уз накнаду од 500 евра пренео на ВВ. У уговору је наведено да се преноси само уписани новчани капитал, а не и неновчани, који је претходно већ био отуђен. ББ преминула је дана ...2015. године, а првоснажним решењем Другог основног суда у Београду О 8574/15 од 21.03.2016. године тужени је оглашен јединим законским наследником на целокупној њеној заоставштини, у чијем је саставу и стан стечен уговором о купопродаји Ов. 171010/13. од 18.09.2013. године.

У својству директора предузећа „Bellanovia“ ад ВВ је дана 21.11.2013. године потписао потврду Ов. 211207/13 у којој је наведено да је купац ББ цену од 62.000 евра за стан који је био предмет купопродаје, исплатила компензацијом у грађевинском материјалу и грађевинским радовима.

Решењем Привредног суда у Београду Ив 528/14 од 24.01.2014. године извршни дужник Предузеће „Bellanovia“ обавезано је да на основу веродостојне исправе извршном повериоцу Предузећу „Петрол“ доо, исплати износ од 11.160.401,61 динар са законском затезном каматом и трошковима поступка од 335.402,00 динара. Како по извештају Народне банке Србије на рачуну извршног дужника није било новчаних средстава, закључком од 06.04.2015. године промењено је средство извршења и одређено извршење пописом, проценом и продајом дужникових покретних ствари, али ни оно није било могуће, па је закључком донетим дана 29.02.2016. године одређена заплена и пренос потраживања извршног дужника према ББ у висини од 62.500 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан испуњења. Након смрти ББ закључком од 01.02.2017. године, сходно члану 222. Закона о наслеђивању извршење је одређено према туженом, као законском наследнику покојне ББ, али

је решењем од 01.10.2019. године извршни поступак прекинут због принудне ликвидације и брисања извршног дужника Предузећа „Bellanovia“ из регистра привредних субјеката дана 28.08.2019. године.

По истицању приговора туженог, као дужниковог дужника, чији је тужени правни следбеник – да је потраживање према дужнику престало испуњењем пре преноса оснивачког улога туженог у фирми „Bellanovia“ на ВВ, извршни поверилац, тужилац Петрол доо је покренуо ову парницу.

Према утврђеном чињеничном стању – исказу сведока ВВ, фирма „Bellanovia“ је у тренутку закључења уговора о уступању оснивачког улога била у дуговима, рачун је био блокиран, а њему је лично непознато да ли је и које послове ББ радила за фирму „Bellanovia“ и да ли је компензацијом измирила купопродајну цену по уговору о купопродаји стана Ов. 171010/13 од 18.09.2013. године, а изјаву од 21.11.2013. године ово лице је потписало на захтев менаџера или књиговође тог предузећа.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су утврдили да се на пренос потраживања на извршног повериоца, сходно члану 545. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ број 106/15) у овом случају примењују одредбе чланова 160-173 Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“ број 31/11 са изменама и допунама). На основу члана 166. став 1. ЗИО извршни поверилац је стекао право да од дужниковог („Bellanovia“) дужника (ББ), тражи исплату износа наведеног у закључку о заплени и преносу потраживања донетом до стране Привредног суда дана 29.02.2016. године, а тужени је као правни следбеник своје мајке ББ (дужниковог дужника) сходно члану 166. став 3. ЗИО овлашћен да подноси приговоре према извршном повериоцу. Обавеза плаћања купопродајне цене од 62.500 од стране ББ као купца, доспела је дана 18.10.2013. године (30 дана по овери уговора о купопродаји) па како у књиговодственој евиденцији продавца „Bellanovia“ нема доказа да је потраживање тог правног лица према тужениковој мајци реализовано компензацијом, нижестепени судови су оценили да је тужбени захтев основан.

Одлучујући о висини истакнутог потраживања другостепени суд је купопродајну цену од 62.500 евра динарски определио према средњем курсу НБС на дан закључења главне расправе 15.12.2021. године (а не на дан доспелости исплате купопродајне цене 18.10.2013. године) тако да је првостепену пресуду преиначио и преко усвојеног износа од 7.349.000,00 динара, до првостепеном пресудом досуђених 7.745.625,00 динара, тужбени захтев одбио као неоснован.

Противно ревизијским наводима Врховни суд је оценио да је побијана пресуда донета уз правилну примену материјалног права.

Тужилац, као извршни поверилац из поступка вођеног код Привредног суда у Београду, покренутог његовим предлогом од 23.01.2014. године и прекинутог решењем донетим дана 21.10.2019. године, тужбом у овој парници побијао је дужникове правне радње, односно продају дела оснивачког улога фирме „Bellanovia“ (стана у Београду, ...) ББ, мајци туженог, чији је тужени правни следбеник и сходно члану 9. став 1. у вези са чланом 8. став 1. Закона о наслеђивању, као њен једини законски наследник првог реда наслеђивања, универзални сукцесор сходно члану 222. Закона о наслеђивању.

Правни институт побијања дужникових правних радњи регулисан је члановима 280-285. Закона о облигационим односима.

Чланом 280. ЗОО прописано је да сваки поверилац, чије је потраживање доспело за исплату и без обзира када је настало, може побијати правну радњу свог дужника предузету на штету повериоца (први став), а правна радња је предузета на штету повериоца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериоачевог потраживања (други став).

Чланом 281. ЗОО прописано је да се теретно располагање може побијати ако је у време располагања дужник знао или је могао знати да предузетим располагањем наноси штету својим повериоцима и ако је трећем лицу, са којим је или у чију корист је правна радња предузета, то било познато или могло бити познато (први став), а ако је треће лице дужников супруг или сродник по крви у правој линији или у побочној линији до четвртог степена, или по тазбини до истог степена, претпоставља се да му је било познато да дужник предузетим располагањем наноси штету повериоцима (други став).

Чланом 283. ЗОО прописано је да се побијање може вршити тужбом или приговором (први став) и да се тужба подноси против трећег лица са којим је или у чију је корист предузета правна радња која се побија, односно против његових универзалних правних следбеника (други став).

Имајући у виду утврђено чињенично стање и цитиране законске одредбе, правилно су нижестепени судови закључили да је доказима предложеним и приложеним сходно члану 228. ЗПП тужилац доказао да је закључењу купопродајног уговора са својом мајком ББ тужени, као законски заступник фирме „Bellanovia“ приступио са намером осујећења тужиоца да из средстава тог правног лица, као дужника, намири своје потраживање од 11.160.401,61 динар, што истакнути тужбени захтев чини основаним.

Противно ревизијским наводима, потврда Ов. 211207/13 од 21.11.2013. године, потписана од стране ВВ коме је тужени уговором Ов. 188821/13 од 16.10.2013. године пренео искључиво свој новчани оснивачки улог у предузећу „Bellanovia“, правилном применом члана 8. ЗПП цењена је од стране првостепеног суда у вези са изјавом тог лица – да је потврду оверило на захтев књиговође или менаџера Предузећа „Bellanovia“ и да нема личних сазнања да ли је купопродајна цена за стан продат тужениковој мајци измирена путем компензације. Код таквог стања ствари нижестепени судови су правилно закључили да се у одсуству књиговодствених података у пословној документацији Привредног друштва „Bellanovia“ ад, који би сходно члану 238. ЗПП били поуздан доказ о извршењу обавезе купца исплатом купопродајне цене у смилу члана 516. став 1. ЗОО, не може прихватити тврдња туженог да је ББ цену стана Предузећу „Bellanovia“ платила компензацијом, чиме би сходно члану 336. у вези са чланом 295. став 1. ЗОО престала њена обавеза из теретног уговора о купопродаји, а тиме и обавеза туженог као њеног правног следбеника и универзалног сукцесора, да према тужиоцу као повериоцу измири његово потраживање, доспело према Предузећу „Bellanovia“.

На основу изложене правне аргументације, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка одбијен је као неоснован сходно члану 165. став 1. у вези са чланом 154. ЗПП, јер се не ради о потребним трошковима.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**